

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van over land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt worden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

413. Een Huichelaar. — 414. De erkentelijke Indianenhoofdman. — 415. Onvergetelijke Avonturen. — 416. Een vreemde Nacht. — 417. De hoeve bij de Duffien. — 418. Leo op de Kostschool. — 419. De moedige Padvinder. — 420. De Dragonder van het Uilenhof. — 421. De strijd tegen de Slavernij. — 422. De jonge Alpengids. — 423. Het onverwachte Erfdeel. — 424. De verrijdelde Diefstal. — 425. Op het eenzame Eiland. — 426. In den Sneeuwstorm. — 427. Sinterklaas in den Woonwagen. — 428. Het vuur in den Nacht. Een moedige Knaap. — 429. Het Kerstfeest der Schipbreukelingen. — 430. Voor het Recht. — 431. Het Spook van Sylt. — 432. De dappere Kasteelknaap. — 433. In Duizend Vreezen. — 434. De Toovenares van Diksmuide. — 435. Acht maanden op een onbewoond Eiland. — 436. Ontmaskerd. — 437. Een gestoorde Nacht. — 438. De stem aan de Deur. — 439. Het geheimzinnig bedrijf. — 440. De smokkelaars van Blankenberge. — 441. Een drama aan de grens. — 442. Een Godsoordeel. — 443. De verrader. — 444. Zigeuners op 't Dorp. — 445. Een Rakker. — 446. De dochter van den Indianenhoofdman. — 447. De Smokkelbende. — 448. Het verlaten Schip. — 449. De Werklooze. — 450. De avonturen in de Hooglanden. — 451. De gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een Gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 454. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsmán. — 459. De Heldin van Maestricht. — 460. Een spion verrast. — 461. De Wraak van den Eskimo. — 462. De Schoolmeester van Sylt. — 463. Gevangen in het Ijs. — 464. Het Spook van de Steengroeve. — 465. De Groote Ronde. — 466. Erik, de Cow-Boy. — 467. De Roover uit Eikenloo. — 468. Het Geheim van den Torenkelder. — 469. Lima, de Smokkelaarster. — 470. Tweemaal gered. — 471. De zoon van Keizer Karel. — 472. De Zwarte Vrouw uit den Polder. — 473. Djees, de Schooler. — 474. De Cow-Boy en zijn Zuster. — 475. De Wilde Ridder en het Kind. — 476. Avonturen in de Grot. — 477. De Luchtreiziger. — 478. De Kinderen van den Visscher. — 479. Een vlucht in Rusland. — 480. Het Turfschip van Breda. — 481. Kerstmis in Sneeuw en Ijs. — 482. Een vreemde Oudejaarsavond. — 483. De Tooveres van het Ijs. — 484. Een Cow-Boy in de Gevangenis. — 485. De Jonge Strandlooper. — 486. Een Wonderbare Terugkeer. — 487. Het gestoorde Kamp. — 488. Een blijde Wederkomst. — 489. Het geheim van het Kraaienhof. — 490. De Ridder met het Zilveren Kruis. — 491. De Heldin van den Vuurtoren. — 492. Koning Albert I. — 493. Koning Leopold III. — 494. Het Licht in de Duinen. — 495. Voetballers in Amerika. — 495bis Koning Albert aan den IJzer. — 496. Vaders Vlucht. — 497. Een Martelares. — 497bis Te Marche-les-Dames. — 498. De Jonge Verstekeling. — 499. Ada's Avontuur. — 500. Uit het Leven van A. Hans.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS: 60 CENTIEMEN.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Weteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 519

A. HANS

De Opperbaas

Uitgave: A. HANS-VAN DER MEULEN,

DE OPPERBAAS

I.

't Was kort na Nieuwjaar, en de kleine hoefjes en huisjes in den omtrek van Gerardsbergen staken zwart af tegen de sneeuw, die sedert eenige dagen de heuvelachtige streek bedekte. Het winterde fel.

Bert Vervliet, een man van ongeveer veertig jaar, kwam van de stad. Het was tegen den avond. De weg lag reeds verlaten, want de menschen hielden zich het liefst binnen, nu er een scherpe wind woei. Uit de schoorsteenen keilde de rook en hier en daar zag Bert door een venster den gloed van de kachel, waarrond gestalten gebogen zaten.

— Seffens kruip ik ook bij het vuur, dacht Vervliet. Dom, dat ik wat ben blijven hangen in de stad! De avond overviel me.

Hij had verschillende herbergen bezocht; hij was wel niet dronken, maar toch een beetje draaierig.

Nu naderde hij het gehucht, waar zijn hoefje stond. Hij was een kleine landbouwer, met eenige Hectaren akkerland, en hield twee koeien.

— Oom, ge zijt daar? klonk het.

Een meisje van zeventien jaar kwam om een bocht van den weg. Het was Geertrui, de nicht van Bert Vervliet, die bij hem woonde.

— Tante Fila zei, dat ik u moest tegen gaan, sprak ze.

— Peinst ze, dat ik den weg niet meer ken?

— Ge bleeft lang uit en er loopen soms rare menschen rond. Tante Fila was benauwd voor dieven.

— En denkt ge, dat ik mijn geld zou laten afpakken? Tante meende, dat ik in de herbergen zou blijven plakken... Een pintje kan er vandaag af, maar ik weet heel goed, wat ik doe. Bert Vervliet is geen onnoozelaar!

Geertrui zweeg; ze merkte dadelijk, dat haar oom toch wat gedronken had. En dan was hij prikkelbaar, en werd hij gauw kwaad. Een geluk, dat hij toch al naar huis kwam.

Er was een oude tante gestorven en ze had haar geld aan de Vervliets nagelaten. Bert was er nu om geweest bij den notaris in de stad. Hij

had beloofd vóór donker thuis te zijn. En toen hij uitbleef, werd zijn vrouw ongerust... Ze begreep, dat hij herbergen bezocht. En dan zou hij, na gedronken te hebben, misschien over het geld babbelen. Hij was nog al blufferig. Loensche kerels konden dat hooren en hem op den eenzamen weg aanranden...

Zoo had vrouw Vervliet geredeneerd en haar nichtje uitgezonden.

Geertrui was al sedert drie jaar een weeze. Oom Bert en tante Fila, die geen kinderen hadden, namen ze toen in huis, meer om ze als meid te laten dienen, dan uit medelijden. Geertrui, braaf en vlijtig, werkte hard en verdroeg dikwijls onrecht, want oom en tante waren harde menschen.

Het meisje stapte nu naast haar oom voort. Ze rilde onder haar dunne, versleten doek, die eerst door tante Fila afgedragen was geworden.

— Het geld zit veilig in mijn binnenzak, zei oom. En nu word ik een groote man in de streek. Ze zullen op ons gehucht barsten van jaloezie. Ha, wacht maar!

Geertrui wist niet, hoeveel oom en tante getrokken hadden, maar wel dat ze in Februari een grootere hoeve zouden pachten, wat verder, dichter tegen den Ouden Berg. Dit was nog niet bij bureu bekend. De nicht had er met niemand

over mogen spreken. Ze was geen babbelaarster. En tijd om eens in andere woningen van het gehucht te praten schoot er trouwens zelden voor haar over.

Bert Vervliet en Geertrui kwamen thuis.

— Waar zit ge toch zoo lang? bromde Fila tot haar man.

— Een beetje beleefder, he! Ik ben nu niet meer het wroetend kaboutertje, maar een baas met geld! snoefde Vervliet, en hij sloeg op zijn binnenzak.

— Ik was zoo ongerust. Ge zoudt vóór donker thuis zijn. Geef het geld nu maar rap hier!

— Niet zoo kommandeeren! Livina was mijn tante... niet de uwe... En de erfenis is van mij. Vergeet dat niet!

— Wel, verdrink het geld dan! keef vrouw Vervliet nijdig.

— Zoo zot zal ik niet zijn! Een pintje kon er vandaag af...

— En wilt ge dan met al dat geld blijven rond loopen?

— Ik zal u zeggen, wat ik er mee doe... Gij moet niet seffens meester willen spelen over de ponke. Livina was mijn tante. Ik had rijke familie. Van uw kant is er nog niets gekomen en zullen we nooit iets krijgen. Het geld zit veilig

in mijn binnenzak... Op banken zet ik het niet...

Vervliet zonk in zijn leunstoel bij het vuur. Het was warm in de hoevekeuken.

Geertrui nam de emmers en ging naar den stal om de koeien te melken. Op de kachel borrelde een pot met veevoeder.

Vervliet babbelde wat over den notaris, maar de warmte beving hem en hij viel in slaap.

— Hij heeft een beetje gedronken; straks zal hij redelijker zijn, dacht zijn vrouw, die nu de boterhammen sneed voor het avondmaal.

Ze keek naar haar man. Deze had twintig duizend frank in zijn zak. Zooveel geld! Plots werd Fila bang. Bert kon in de herberg over de erfenis gebabbeld hebben. Wie weet loerden er al geen dieven rond het hofje?

Maar gauw de grendels dicht geschoven voor de voor- en achterdeur! Geertrui kon kloppen, als ze met de melk terug keerde.

Vervliet snurkte luid. Fila zette wat aardappelen met melk op de lange kachelbuis. Ze ruimde de tafel af. Telkens luisterde ze, of ze buiten geen verdachte geluiden hoorde. Alleen de wind zuchtte om de woning. Maar er konden toch dieven rond sluipen. Waarom was Bert naar herbergen gegaan? Altijd dat drinken en babbelen, en hij was van aard een bluffer! Het had hem veel moeite gekost over de erfenis tot de

buren te zwijgen, toen deze naar wat nieuws vischten. Ze wisten, dat tante Livina gestorven was en geld nagelaten had.

Vrouw Vervliet schrok, toen ze plots gebons hoorde. Het was Geertrui, die op de achterdeur klopte. Haar tante deed open.

— Moet ge zoo'n gerucht maken? bromde ze.

— Ik kon niet binnen.

— Klop dan zachter. Hebt ge niemand gezien?

— Waar?

— Aan den stal van eigen! Wees niet zoo'n domme lutte!

Dit was de gewone toon, waarop de arme weeze, het slavend en wroetend nichtje, toegesproken werd.

— Neen, ik heb niemand gezien, antwoordde Geertrui.

Ze bracht de melk in de achterkeuken en bleef daar nog even aan het werk.

Nu moest tante Fila den zwaren pot met veevoeder naar den stal helpen dragen. Op haar man behoefde ze van avond voor het werk niet meer te rekenen.

Angstig verliet ze het huis. Buiten keek ze schuw rond. De sneeuw gaf klaarte af. Was dat ginder niet een spiedende gedaante? Och, neen,

de bange landbouwster had den krommen pere-laar in het oog.

— Vlug hielp ze de koeien en varkens bestellen.

— Doe de rest nu zelf maar alleen, en als ge terugkeert in huis, klop dan zacht, zei ze tot Geertrui.

Ze haastte zich naar de woning en grendelde opnieuw de achterdeur. Vervliet sliep nog door.

De vrouw dekte de tafel. Ze zou haar man niet wekken voor het avondmaal. Honger had hij immers toch niet.

Geertrui keerde terug. En zij en haar tante aten dan. Daarna waschte het nichtje de schotels. Na de zware dagtaak moest ze nog kant maken. Het spelléwerkkussen stond in de zijkamer. Oom en tante wilden zooveel mogelijk voordeel van haar behalen.

Even later ratelden de klosjes. Toen werd Bert Vervliet wakker. Hij geeuwde luid.

— Heb ik nu geslapen? brabbelde hij. O, ja, ik ben naar de stad geweest, en hier zit de ponk! riep hij vroolijk uit.

Hij klopte weer op zijn binnenzak.

— Zwijg toch! Moeten ze het buiten hooren! vermaande zijn vrouw.

— Wie kan dat hooren?

— Ge weet niet, wie er op het hofje loert! Wat hebt ge in de herbergen verteld? Mannen, die pinten drinken, slaan er van alles uit!

— Ge houdt me zeker voor een onnooze-
laar! Babbelen mogen ze, en zullen ze, als wij
op het nieuw hof zitten. En barsten van jaloezie,
als Bert Vervliet geen krotter meer is.

Hij keek naar de klok.

— Acht uur al! hernam hij. Heb ik zoo lang
geslapen? Een mensch wordt moe van zulke
boodschappen. Geld weegt zwaar! schertste hij
met een dommen lach.

— En bier nog meer! bromde zijn vrouw.

— Zaag niet over een paar pintjes! Die kon-
den er nu af. Ge peinst zeker, dat ik het door
heel Geeraardsbergen uitgeschreeuwd heb van
die erfenis?

— Ik ben benauwd van dieven.

— Dieven! Laat er eens een aan de deur of
het venster frutselen! O, gij dwaze kalle! Wie
weet er nu, dat we geld in huis hebben?

Vervliet rekte zich eens uit.

— Alloh, Geertrui, maak dat ge boven in
uw bed komt! beval hij norsch.

Het nichtje borg dadelijk haar kantkussen
weg. Ze begreep, dat ze er niet bij mocht zijn,
als oom en tante het geld natelden. Ze behoefde
niet te weten, hoe groot de erfenis was. Wat
kon het haar schelen? Op de nieuwe hofstede
zou ze immers nog meer moeten werken. Haar
bracht Livina's geld geen voordeel.

Ze wenschte oom en tante geen goeden nacht

meer. Ze kreeg immers nooit een antwoord. Blij,
dat ze wat vroeger naar bed mocht, beklom ze
de steile trap naar den zolder, waar een afgescho-
ten kamertje onder de pannen, haar slaapvertrek
was.

— Nu zullen we onze ponke wegsteken, zei
Bert.

— Wacht even, waarschuwde zijn vrouw.

De blinden waren voor de vensters, maar er
konden reten in zijn. Niemand moest naar bin-
nen spieden.

Fila hing oude graanzakken voor de ramen.

— Ge zit met een dief op uw neus, geloof ik,
spotte Bert.

— We kunnen niet voorzichtig genoeg zijn.

— Ik heb in de herberg niet over onze erfe-
nis gesproken.

— De menschen van het gehucht zagen u
naar de stad gaan. Ze zullen wel begrepen heb-
ben, dat het om geld was. Ik vertrouw nie-
mand.

— Op den duur krijgt ge nog spijt, dat we
het geld binnen rijfden.

— Ik zal maar gerust zijn, als het nieuw hof
in orde is.

Ze zetten zich bij de tafel. En hun oogen
blonken, toen Bert uit een oude portefeuille de
bankbriefjes haalde.

— En daar heeft Livina voor gespaard en

altijd gierig geleefd, zei Vervliet. Wij speelden van lieve tante alhier en aldaar. We brachten er boter, een hennetje, appels en peren naar toe. Gelukkig is ze toch niet zeer oud geworden.

De geldzucht deed hem zoo grof spreken. Zijn vrouw knikte instemmend. Ze hadden bij de eenzame, ongehuwde tante Livina liefde gebuicheld uit eigenbelang. Ze beloerden haar geld. Ze vreesden steeds dat ze het aan liefdadige gestichten zou nalaten.

Maar nu was het geld in huis. En Fila telde de briefjes. Twintig duizend, zeven honderd frank!

— We zijn rijk! blufte Bert.

— Rijk percies!

— Nog niet tevreden?

— Jawel. Maar ge moet nu niet peinzen, dat ge een groot fortuin bezit.

— Wacht maar! We trekken naar het nieuw hof, koopen een paard en meer koeien, bewerken veel land. Wie wat geld heeft, verdient er gemakkelijk bij.

Dat hadden ze al dikwijls besproken.

— De som is juist, he? vroeg Bert.

— Ja... Spreek zoo luid niet, en angstig weer keek Fila naar de deur en de oude zakken.

— Toe, op het gehucht ligt ieder in zijn bed te ronken, beweerde Vervliet.

Nu zouden ze het geld wegbergen. Ze kon-

den er dan van afnemen, naarmate ze aankoopten deden.

Reeds in December had Bert in de zijkamer, achter het bed, waar ze sliepen, een kuil in den vloer gemetseld. Het geld werd in een blikken doos gestoken. En het putje was er de bergplaats voor.

— Wacht even, zei Fila.

Ze had ook in de nevenkamer een paar zakken neergelegd en ze hing die nu voor het eenige venster.

Dan werd de doos in de zonderlinge brandkas geplaatst. Bert legde de roode tichels terug en streek wat kalk in de voegen. Op de plaats schoof hij een koffer met kleeren.

Man en vrouw zweetten van inspanning, als hadden ze den zwaarsten arbeid verricht. Ze zaten dan nog een tijd in de keuken.

— 'k Wilde dat het al ochtend was. Ik zal vannacht geen oog sluiten, zei Fila.

— Bang voor dieven? Maar niemand weet het, dat er daar zooveel geld in den grond zit.

— Zwijg toch! Zoudt ge het niet aan de deur uitschreeuwen?

— Och, dwaze lutte! Volgens u staan er een dozijn menschen aan de deur te luisteren!

Ook Bert Vervliet sliep onrustig. En als de wind tegen het dak stootte, richtte de man zich

op. Hij vreesde voor dieven. De nacht verliep echter zonder stoornis.

II.

De Vervliets woonden nu op de groote hoeve. Ze hadden een paard en koeien gekocht, en meer land gepacht.

Er was daarover op het gehucht veel gebabbel geworden en sommige lieden toonden openlijk hun jaloezie.

Op een avond zat Bert Vervliet, na een houtverkoop, in de herberg « De Meibloem ». Er waren veel mannen uit het ronde.

— Vervliet, nu moeten we u wel baas noemen, zei een landarbeider. Ge hebt zooveel hout gekocht als de grootste pachter uit de streek.

— En wie is dat? vroeg Bert.

— Doorne!

— Bah, ik doe voor Doorne niet onder.

— Hij heeft twee paarden, een meer dan gij!

— Ik kan er ook een bijkopen, beweerde Vervliet, bij wien de oude lust tot bluffen weer opkwam.

— Spreken is gemakkelijk! plaagde een ander.

— Wacht maar! hernam Vervliet. Baas ben ik al. Ik zal de opperbaas van de streek worden...

Men lachte. Maar Vervliet snoefde nog meer. Hij had van het beste land, beweerde hij. Tegen zijn koeien kon geen andere op. En hij begon pas met zijn nieuw bedrijf!

Wacht maar... men zou nog wel andere oogen opzetten!

Sedert dien avond behield Bert Vervliet den bijnaam van « Opperbaas ».

Hij werkte hard, dat moest ieder getuigen. Hij nam op sommige dagen hulp voor het veld. Geertrui hielp tante op de hoeve. En ze had nog meer te doen dan vroeger.

Op een avond sliep ze van vermoeidheid bij haar kantkussen in. Tante Fila gaf haar een stoot in de zijde. Geertrui schrok wakker.

— Is de nacht nog niet lang genoeg? vroeg vrouw Vervliet.

— Lang is de nacht niet, als ik om tien uur naar bed ga en al om vijf uur op ben, zei Geertrui knorrig.

— Wat streken krijgt ge! schimpte nu oom Bert. Tegenspreken? Ha, ge zit 's Zondags bij de familie Loois. En daar brandden ze van jaloezie, omdat ik op een groot hof woon. Ze stoken tegen mij. Ze spreken kwaad. Het zijn valsche menschen. En ge laat u opmaken!

— Dat is niet waar! kreet Geertrui.

— Houd uw wafel! Ge blijft voortaan bij dat volk weg. Ge zijt de nicht van baas Ver-

vliet en ge moet die krotters van een hut niet meer kennen. Houd u hooger, kind.

— Ik ben de meid hier!

— Hoor toch eens! kloeg tante Fila. We nemen ze drie jaar geleden in huis, we geven ze den kost, we kleeden ze en dan is het zeker nog te veel om te werken... Ge zoudt alle dagen moeten gaan wandelen als de juffer van een kasteel.

— De tijd kan komen, maar zoover zijn we nog niet, hernam Vervliet. We steken allemaal ferm de handen uit. Bersten mogen ze van jaloezie! Hoe meer ze me benijden, hoe liever. Ik wil toch niet, dat mijn nicht bij kwaadsprekers gaat zitten. Ge mijdt dat volk van Loois! Goed verstaan?

Geertrui was bedroefd. Ze had niets in het leven dan de genegenheid bij vroegere geburen. Ze was de vriendin van Paula Loois. En nu wilden oom en tante haar dat genoeg ontnemen. Bij Loois sprak men geen kwaad. De ouders en kinderen waren brave, naarstige lieden. Oom handelde zeer onrechtvaardig.

— Ik ga er toch nog naar toe, besloot Geertrui in stilte. Oom heeft het recht niet me dat te verbieden. Ik wil niet hoovaardig worden als hij...

Den volgenden Zondag, na den middag, toen de enkele vrije uren van de gansche week aan-

braken, begaf Geertrui zich naar het gehucht, waar de familie Loois op een kleine hoeve woonde. Paula, een meisje van zestien jaar, stond al aan de deur. Het was nu een zonnige Maartdag. De Lente hing in de lucht. De vogels zongen in de bottende hagen en boomen.

Moeder Loois had de koffie opgeschonken. Zij, haar man, de zoon Pol, een flinke jongen van achttien jaar, Paula en Geertrui zetten zich aan tafel. Er werd wat gepraat over het dorpsnieuws. Maar men zweeg over Vervliet.

Daarna wandelden Paula en Geertrui naar den Ouden Berg. Daar stond de vermaarde bedevaartskapel van Onze Lieve Vrouw. Weldra zou er het jaarlijksch Krakelingenfeest gevierd worden. Dan komt er uit de stad een lange stoet met muziek naar boven. De burgemeester en de deken der kerk volgen met de leden van den gemeenteraad. Eerst wordt er in de kapel gebeden. Daarna gaan de overheden bij de kolom op den top van den berg, waar manden staan met krakelingen, een soort van koeken. De burgemeester, de deken en andere overheden drinken een beker wijn, waarin een vischje zwemt. En vervolgens werpen ze de krakelingen voor de joelende menigte te grabbel. Wat wordt er door de kinderen en zelfs door grooten om de koeken geworsteld! Vroeger gooide men ook haringen.

's Avonds steekt men een ton met pek aan

een paal in brand en van verre in het ronde ziet men de groote vlam. Dat is na den « Krakelingenwerp » de « Tonnekensbrand ».

Paula en Geertrui hadden ook al dikwijls krakelingen geraapt, en 's avonds naar het vuur op den berg gekeken. En ze hoorden dan, dat de stad eens door Walter van Edingen belegerd werd. Deze krijgsman wilde ze zoor hongersnood tot overgave dwingen. Er was weinig voedsel in de veste, maar om aan den vijand te doen gelooven, dat men overvloed had, wierp men haringen en brood over den muur. Walter van Edingen werd moedeloos en trok met zijn leger af. Ter herinnering hieraan gooit men elk jaar krakelingen voor de menigte.

Ook verhaalt men, dat er lang geleden op den Ouden Berg een heer woonde, die een broeder had op het kasteel van den Pamelberg en een tweeden op den heuvel van Assche. Als er een in nood was en hulp noodig had, stak hij op den heuvel een vuur aan, om de anderen te waarschuwen. Als gedachtenis viert men nu nog Tonnekensbrand.

Maar alles komt in werkelijkheid voort van een aloud Lentefeest.

Paula en Geertrui wandelden op de hoogte. Ze zagen over de schoone vallei. De Dender verdeelt Gerardsbergen in twee wijken. En over de stad golft het bevallig land van Zuid-Oost-

Vlaanderen en naar een andere zijde dat van Brabant. Over de velden lag reeds een groen waas.

Om vijf uur keerden de meisjes terug, tevre- den over hun uitstapje. Maar op het gehucht stapte Bert Vervliet nijdig heen en weer. Hij wachtte Geertrui af. Toen hij ze zag, kwam hij driftig op haar toe, en gaf ze een klap om de ooren.

— En nu naar huis! gebood hij. Ge zult nooit meer uitgaan.

Vrouw Loois trad buiten. Vervliet had haar al gezegd, dat zijn nicht niet meer in haar woning mocht zitten. Ze had nu innig medelijden met Geertrui.

— Ge moest beschaamd zijn, riep ze verontwaardigd tot Vervliet. Wat heeft dat arm kind u misdaan?

— Bij krottersvolk hoort mijn nicht niet! schimpte Vervliet.

— Ha, de erfenis maakt u zoo hoovaardig! Als het geld uw ongeluk maar niet wordt! vermaande vrouw Loois.

— Gij zijt jaloersch!

— God weet, dat ik niemand benijd en tevre- den ben!

Plots kwam Pol Loois, de broer van Paula, om den hoek. Dreigend stond hij voor Ver- vliet.

— Als ge Geertrui nog durft slaan, krijgt ge met mij te doen! riep hij boos.

— Waar moet gij u mee! snauwde Bert.

— Met een weeze, die door u en uw vrouw uitgebuit wordt.

— Nog een jaloerschaard! hoonde Vervliet. Ze kunnen hier niet verdragen, dat ik op een groot hof woon. Maar ik lach er mee!

— Opperbaas! riepen anderen spottend. Opperbaas van de streek! Dik van hoovaardij. Een puid, die zich opblaast!

— Bersten van jaloezie zult ge allemaal! schreeuwde Vervliet.

Geertrui was al door geloopt. Schreiend kwam ze thuis.

— Oom heeft me geslagen; dat is laf! zei ze.

— Ge zijt naar Loois geweest? knorde tante Fila.

— Ja...

— We hebben het u verboden. Uw oom wil het niet en ge moet gehoorzamen!

— Paula is mijn vriendin, en nu zou ik haar moeten laten, omdat gij geld getrokken hebt! Het is belachelijk en schrikkelijk onrechtvaardig.

— Zwijg, frank stuk! Doe rap uw Zondagsche kleeren uit! Er valt nu te werken.

— O, was ik hier maar weg! dacht Geertrui.

Ze kon betere diensten krijgen, waar ze goed behandeld, en boven den kost een som geld verdienen zou. Maar ze mocht nog niet zelf een besluit nemen. Als weeze stond ze onder voogdij.

Oom Bert kwam wat later thuis.

— Nu heb ik het gehoord, hoe dat volk van Loois over me babbelt, zei hij. Ha, als ge er nog durft te komen, sla ik u armen en beenen in stukken! vervolgde hij tot Geertrui.

Het meisje antwoordde niet meer en deed het stalwerk. De enkele vrije Zondagsuren waren al weer voorbij, en hoe triestig eindigden ze!

III.

't Leek er nog niet naar, dat Bert Vervliet de opperbaas van de streek zou worden. Hij had dit eerste jaar op de nieuwe hoeve niet veel geluk; er was een koe gestorven, en niet verzekerd geweest. De tarwe op den ouden akker stond slecht. Vervliet liep heele dagen te brommen; dikwijls kwam hij nijdig thuis. Dan had men hem spottend gevraagd, wanneer hij de opperbaas van de streek zou zijn. Vooral Geertrui leed door zijn slecht humeur, al werkte ze hard en bleef ze uit angst voor haar oom bij de familie Loois weg. Soms sprak ze Paula of Pol even, ergens aan den rand van het veld. Bij Loois wist men het wel, hoe gaarne Geertrui zou

komen. Ze moest geduld hebben, tot ze een anderen dienst kon zoeken en vrijer zou zijn.

De oogsttijd brak aan. Er werd hard gewerkt. En Geertrui moest met gehuurde werk-

De oogsttijd brak aan.
lieden van 's morgens tot 's avonds op den akker
zwoegen in fellen zonnebrand.

Haar oom was nog lastiger, omdat zijn oogst slechter bleek dan die van Doorne, den rijken landbouwer, dien hij zoo benijdde. Zijn vrouw keef terug, doch Geertrui durfde niets te zeggen, als ze uitgescholden werd. Ook tante was ruw tegen haar.

De schuur zat na eenige dagen vol, maar het graan was slecht en zou niet veel opbrengen.

Zoo verliep de Zomer. De maand October naderde. Geertrui zag erg tegen den Winter op. Het zou somber zijn op de hoeve, als haar oom steeds morde over het ongelukkig jaar en schold op landbouwers, die meer voorspoed hadden. En nooit zou ze naar de familie Loois mogen gaan!

't Was een der laatste Septemberavonden met kil weer.

Geertrui bracht de melk binnen; toen ze in de achterkeuken ging viel een der volle emmers omver.

Bert Vervliet sprong nader, zag het ongeluk en werd zoo kwaad, dat hij zijn nichtje bij den arm greep en haar een paar harde klappen gaf.

— Ge hebt het expres gedaan, om me te bena-
deelen! schreeuwde de woedende kerel.

— 't Is niet waar! riep Geertrui schreiend
uit.

— In den laatsten tijd zijt ge altijd zoo lomp! tierde tante Fila.

— Gij kunt toch ook wel eens wat laten vallen! hernam Geertrui.

— Een franken mond opzetten! Dat hebt ge bij Loois geleerd! bulderde oom Bert, en nu slingerde hij het meisje zoo wild terzijde, dat ze tegen een deur bonsde.

— Ik loop hier weg... ik wil niet langer blijven! kreet Geertrui.

Ze snelde naar de achterdeur, maar Vervliet haalde ze in en gaf haar nog meer slagen.

— Naar boven! gebood hij.

— Ze zal eerst de melk opkuischen en haar ander werk doen! beval tante Fila.

Dadelijk zonk bij de weeze het verzet en ze gehoorzaamde gedwee. Ze moest nog veel ruwe woorden hooren.

O, in zulke oogenblikken kon Geertrui zoo smartelijk aan haar gestorven ouders terug denken! Maar ze was als gebonden aan oom Bert. Ze had nog een tweeden voogd; die keek echter naar haar niet om. Ze moest hier alles verduren, tot ze ouder zou zijn.

Aan tafel kreeg ze dezen avond slechts een homp droog brood.

— Ge moet de schade van de melk inwinnen, zei de hartelooze tante, die voor haar en haar man eieren met hesp gebakken had.

En na het eten zat het verstooten nichtje weer rusteloos te spellewerken. Eindelijk kon ze naar bed. Ze lag lang wakker. Ze had nog niet geslapen, toen ze eensklaps haar oom buiten hoorde roepen:

— De schuur staat in brand!

Geertrui sprong verschrikt recht. Ze kleepte zich haastig en liep naar beneden. Oom en tante waren in den boomgaard. Het vee rende loeiend over de achterweide.

— Geertrui, ga rap naar het dorp en wek den veldwachter. De pompiers moeten komen, zei Vervliet.

Het nichtje snelde weg door een dreef. Het duurde wat eer er burens kwamen. Ze konden niets doen tegen de vuurzee. De pompiers verschenen, en ze gelukten er toch in het vuur te overmeesteren. Een deel van den oogst was verbrand en de rest zou wel geheel bedorven zijn.

Bert Vervliet jammerde over dit nieuw ongeluk.

— Maar alles is toch verzekerd, zei een der geburen.

— Niet hoog genoeg! beweerde Vervliet. Ik zal een leelijk verlies lijden.

Hij verwittigde den agent van de verzekering. Deze kwam nog voor den middag.

— Zorg eens rap voor uitbetaling, zei Bert.

— Ik zal seffens naar het kantoor telefooneeren, beloofde de agent.

Maar eenige uren later kwam hij met een van zijn oversten en vier gendarmen. Hij had zonderlinge geruchten gehoord.

Er liepen nog dorpelingen rond. De gendarmen bevolen het volk van de smeulende schuur weg te blijven. De menschen troepten nieuwsgierig samen. En sommigen fluisterden al, dat Bert zelf den brand gesticht had.

Twee gendarmen wenkten Vervliet in huis.

— Hoe laat hebt gij gisteren den brand ontdekt? vroeg de kommandant.

— Rond half twaalf... Maar ik heb niet naar de klok gekeken. Wie peinst er dan aan het uur?

Fila kwam uit de achterkeuken. De overste gebood haar daar terug te keeren en te wachten tot ze geroepen werd, voor het verhoor.

— Maar wat beteekent dat nu? riep Vervliet uit. Kommandant, ge doet zoo raar tegen ons! Vertellen de menschen misschien leugens van mij? Ze zijn er slecht genoeg voor.

— Ik moet en onderzoek doen naar den brand. Hoe wist gij, dat de schuur in vuur en vlam stond?

— Omdat de koeien schruwelden! Ik werd wakker door al dat gerucht. Ik begreep, dat er iets bijzonders gebeurde en liep naar buiten. De brand sloeg al door het dak. 'k Verschoot me haast dood. Ik heb dan met Fila het paard, de

koeien en de varkens naar buiten gejaagd.

— Moest uw nicht daarbij niet helpen?

— Geertrui? O, ik had ze nog niet geroepen.

— En waarom niet?

— Ik peinsde er niet seffens aan. Ze heeft gerucht gehoord en is ook buiten gekomen. 'k Heb ze dan seffens naar het dorp gezonden. En met de geburen deed ik, wat ik kon om het vuur te blusschen. Dat is de zuivere waarheid.

De kommandant stelde nog eenige vragen. Toen moest Vervliet in de achterkeuken gaan en werd zijn vrouw geroepen.

Fila was zeer zenuwachtig. Zij vertelde, dat ze laat had opgezeten om te naaien. Ze moest nog eens in de achterkeuken zijn en door het kleine venster zag ze al met eens de vlammen uit de schuur slaan.

— En wat deedt ge toen? vroeg de kommandant.

— Ha, mijn man roepen, van eigen!

— Sliep hij nog?

— Ja...

— Loeiden de koeien nog niet?

— Neen... Ze deden het, toen we ze buiten joegen.

De verklaring van Fila klopte niet met die van Bert. Deze moest terug keeren en de overste wees hem op de gansch verschillende mededeelin-

gen.

— Mijn vrouw is mis, zei Bert. Maar wat peinst ge nu toch? Dat ik de schuur in brand heb gestoken? Het is zeker laster van de menschen, die ons niet kunnen verdragen en jaloersch zijn over een erfenis.

Juist kwamen eenige heeren. Ze behoorden tot het gerecht, dat haastig gewaarschuwd was. Een van hen sprak een tijdje met den kommandant der gendarmen.

De heeren begaven zich dan naar het smeulende gebouw. Ze keken aandachtig rond. Een hoek van de schuur was nog ongeschonden. Daar werd nauwkeurig gespeurd, en niet zonder belangrijken uitslag.

Toen liet de onderzoekrechter Vervliet halen.

— Daar liggen half afgebrande stekjes op den grond, zei hij. En hier is een busseltje hooi, dat naar petroleum riekt. Hoe komt dat?

— Ik weet het niet, stamelde Bert. Ge peinst toch niet, dat ik den brand aangestoken heb? Wie durft dat te beweren?

— Die brand is moedwillig gesticht geworden, en op twee of meer plaatsen. Hier heeft het hooi geen vuur gevat, op een andere plek wel. Daar er nog bijtijds veel gebluscht is, blijft er een spoor over. Uw tarwe was slecht en hoog verzekerd. Dat is allemaal erg verdacht.

— Maar mijnheer, meent ge, dat ik zoo slecht

zou zijn, om zulk kwaad te doen?

— Gij en uw vrouw geven verschillenden uitleg!

— Fila was vannacht zot van benauwdheid, en ze weet niet, hoe alles toegegaan is.

— Ik zeg u, dat deze brand moedwillig aangestoken is!

De rechter keek Vervliet strak in de oogen.

— Ik weet van niets! beweerde de landbouwer.

Hij voelde zich niet sterk meer. Alles verliep heel anders dan hij gedacht had.

— Als die brand gesticht is, moet Geertrui het gedaan hebben! hernam hij, op heftigen toon. Ha, het kan goed zijn, dat ze wraak wilde nemen. Ik heb ze in den laatsten tijd dikwijls moeten bestraffen om haar slecht gedrag. Gisteravond was ik ook kwaad op haar. Ze wierp een emmer melk omver en stelde zich bot aan. Ze wilde weg loopen van het hof. Ik belette het... Maar zou ze nu zoo slecht gehandeld hebben? O, die heks!

Vervliet greep zich aan een wrakke redplank vast.

De rechter beval Geertrui bij hem te leiden. Hij vroeg aan het meisje, wat er den vorigen avond gebeurd was. Eerst wat bedeesd, maar dan met vaster stem, vertelde ze alles. Ze lag te bed, toen de brand uitbrak. Ze had echter door

al haar verdriet nog niet geslapen, en gehoord, dat haar oom en tante lang opleven. Een van hen was voor het begon te branden, buiten geweest. Dat had het meisje bemerkt door het openen en sluiten van de achterdeur.

— Ge liegt! snauwde haar oom.

— Ik zeg de waarheid. 'k Peinsde zelfs: « Wat zou oom nog op het hof moeten doen? »

— En hoeveel later zaagt ge den brand? vroeg de rechter.

— Dat weet ik niet juist. Misschien een kwartier, twintig minuten. Toen hoorde ik roepen. Ik stond op, zag het vuur en liep naar beneden. Oom en tante waren al buiten.

— En waar was toen het vee?

— Op de achterweide.

— Haalden oom en tante geen beesten meer buiten?

— Het was al gedaan.

— Vervliet, ge hebt het vee uit den stal gejaagd, voor ge den brand stichttet, sprak de rechter.

— Ik? Niet waar! Ik lag om tien uur in bed. Geertrui liegt. Zij zal het vuur aangestoken hebben.

— Wat durft ge zeggen? kreet de nicht verontwaardigd. Dat is laf!

— Ge waart kwaad op ons, omdat ge niet meer naar Loois mocht gaan.

— Ja, maar dat ik daarvoor brand zou maken is een leugen. Ge weet dat het niet waar is. Geertrui begon te schreien.

— Meisje, trek u dat niet aan! sprak de rechter. Uw oom liegt... Kom, we gaan allen eens in huis...

De rechter wilde nu de petroleumkan zien. Deze was leeg.

— Wie haalt er de olie naar den winkel? vroeg de rechter.

— Ik, antwoordde Geertrui.

— Wanneer zijt gij er het laatst om geweest?

— Eergisteren! Ik moest van oom drie liter meebrengen.

— Drie liter... Kom eens hier, vrouw Vervliet! Waar is die olie gebleven?

— In de lampen!

— Drie liter op twee avonden? Er hangt daar een kleine lamp... Menschen, zegt de waarheid...

— Vraag die aan haar! snauwde Vervliet en hij wees naar Geertrui.

— Aan mij! Ha, ik zal zeggen wat ik weet! De lamp is eergisteren opgevuld met olie, die nog in de kan was, voor ik nieuwe haalde! En in de stallantaarn is er carbied.

— Geen olie in de lamp... En toch is de kan leeg! merkte de rechter op.

— Dan heeft deze heks ze in de schuur uitgegoten om den boel in brand te steken, loog Vervliet weer.

Een gendarm trad nader met een getuige die een belangrijke verklaring afgelegd had. Het was een mosselleurder van het dorp. Hij kwam gisteravond laat met zijn waar op een hondenkarak van Bouchoutshaven, en volgde de dreeflangs het hof naar zijn huis. Na zijn verrentocht was hij wat ingedut. Aan de hoeve van Vervliet schoot hij wakker. Hij hield zijn honden even in, omdat hij gerucht hoorde. En hij zag, dat men bezig was de beesten in den boomgaard te jagen.

— Wie deed dat? vroeg de rechter.

— Ik bemerkte twee menschen, maar het was te donker om ze te onderscheiden. Het verwonderde me wel, maar ik reed voort. Ik was dood van den vaak en zou na eenige uren rust, weer vroeg uit bed moeten, om mijn mossels uit te leuren. Ik deed mijn ronde en hoorde dat van den brand en ik kreeg aardige gedachten. Toen ik terug keerde zei mijn vrouw, dat het gerecht op het hof van Vervliet was en ik moest spreken. En nu doe ik het. Ik mag niet zeggen, dat Vervliet den brand aangestoken heeft; dat heb ik niet gezien. Maar toen de beesten over den boomgaard liepen, zag ik geen vlammen. Ik zou anders alarm gemaakt hebben. Dat kunt ge wel peinzen!

— Vervliet heeft zijn beesten buiten gejaagd, vóór hij den brand stichtte! beweerde de rechter. Dat is de waarheid!

Plots brak Fila in tranen uit.

— Och, Bert, liegen helpt niet meer! snikte ze. Ik heb het u gezegd, dat het een gevaarlijk spel was. Ge hebt me overpraat. We moesten brand stichten. En nu komt alles uit.

— Gij domme lutte, ge weet niet wat ge kalt! 't Is u zeker in het hoofd geslagen! tierde Vervliet woedend, omdat zijn echtgenoot hem nu verklapte.

— Zwijg! gebod de rechter. Vrouw, vervolgde hij tot Fila, lucht uw gemoed. Zeg de volle waarheid.

En zij bekende nu, dat haar man slechte tarwe had. Hij verzekerde ze hoog, evenals nog andere vruchten, met het doel de schuur in brand te steken en een groote som geld als schadevergoeding te trekken. Het was een plan, dat hij al lang overlegd had, gedreven door geldzucht. Zij was er erg tegen geweest, maar ze liet zich bepraten. En gisteravond hadden ze eerst het vee uit den stal gehaald en toen op drie plaatsen petroleum uitgegoten, om brand te stichten, in bundels hooi. Ze waren dan in huis teruggekeerd. Toen wat later de vlammen door het dak laiden, maakten ze alarm. Ze waren overtuigd, dat de brand niet meer te blusschen

was, en, om den schijn te redden, zonden ze Geertrui om de pompiers.

Vervliet bleef loochenen, en werd meegeleid.

Fila bleef voorloopig vrij. Geertrui, verontwaardigd over de gemeene beschuldiging, was naar het huis van Loois gegaan. Ze weigerde bij haar tante terug te keeren.

IV.

't Geld had Vervliet geen geluk gebracht, omdat de duivel van den hoogmoed hem beheerschte en hij nog steeds begeeriger werd.

De verzekering betaalde natuurlijk geen cent uit. Vervliet en zijn vrouw kregen zes maanden gevangenisstraf. Ze moesten aan den eigenaar van de hoeve de afgebrande schuur betalen, en ook nog een groote boete voldoen. Een neef paste tijdens hun hechtenis op het vee, dat echter voor al de schulden spoedig verkocht werd.

De tweede voogd zorgde, dat Geertrui een goeden dienst kreeg, waar de arme weeze eindelijk gelukkig werd.

Na hun straf waren Bert en Fila bijna geheel geruïneerd. Ze verhuisden naar de omstreken van Gent, bewoonden er een klein hofje en waren armer dan vroeger op hun gehucht.

Nu is Geertrui getrouwd met Pol Loois en ze pachten een schoon hofstedeke niet ver van den Ouden Berg en doen flink hun best.